

Maratha Vidya Prasarak Samaj's

A COURSE IN ENVIRONMENTAL AWARENESS

CERTIFICATE

This is to Certify that,

Shri./Smt./Kum. chaudhary monika Ramesh

of S.Y.B.A. / S.Y.B.Com./S.Y.B.Sc. Class has completed Field Work

Satisfactorily during the Academic Year 201 - 201

Project Incharge

Examiner

Principal

यंत्रण मंडळ)

* प्रस्तावना *

मानवता नैसर्गिक उपयुक्त अस्मत्तया घटकांना नैसर्गिक संसाधने म्हणतात. नैसर्गिक संसाधनांमध्ये जमीन (मृदा) पाणी, हवा, सूर्यप्रकाश इ. सामावेश होतो. जीवस्तया या आस्तीत्वासाठी या संसाधनांची गरज आहे. नैसर्गिक उपलब्ध अस्मत्तया संसाधनांचा उपयोग सजीव (मानवांसह) तगत्यासाठी करतात.

नैसर्गिक संसाधने जैव व अजैव अशा असे साधारणतः दोन प्रकारची असतात. जैव संसाधनांमध्ये जैव जीवांस इंधन व जैव इंधनाचा सामावेश होतो. अजैव प्रकारात जमीन (मृदा) पाणी, हवा व इतर खनिजांचा सामावेश होतो.

मृदा ही नैसर्गिक साधनसंपत्ती आहे. मृदा ही अनेक प्रकारच्या खडकांच्या मिश्रणे तून तयार होते. जमीन ही अशी साधन संपत्ती आहे. हे शर खनिजे जी अनेक शरां स्वरूपात आहे. हे शर खनिजे, स्फेटीयवटक, रसायने, पाणी, हवा, सूर्यप्रकाश मिळून तयार झालेल्या शर आहे. 9 वर्षां मध्ये मिळून तयार होण्यासाठी 99 वर्षां लागतात. या शरानून सूर्यप्रकाश विकास होण्यास मदत होते.

मृदात मिळून प्रकारचे खनिजे क्षार कार्बनीय पदार्थ हवा इ. सामावेश असतो. मृदातील पदार्थांच्या प्रमाणावर वेगवेगळ्या कारणांकारे बदल घडून येतात त्यालाच मृदा प्रदुषण किंवा मातीचे प्रदुषण म्हणतात.

माती प्रदुषण हा महत्वाचा विषय आहे. याचा आपण सज्जनी मिळून प्रश्न सोडविला पाहिजे. मातीची कमी जास्त प्रकृतीचा गळ, सूर्य व ताप तसे जमिनीमध्ये सोडले जाणाऱ्यामुळे मातीप्रदुषण खूप मोठ्या प्रमाणात होतं. तसेच जमिनीमध्ये रासायनिक खतांचा अतिवापर व कपरा जळल्यानेही मातीप्रदुषण होतं. जगात सोडीमुळे झाडांची संख्या कमी होतं त्यामुळे मोठ्या प्रमाणात जमिनीची धूप होतं.

प्रकल्पाचे मादारीकरण

आपल्याकडे मातीचे परिष्कार क्वन क्षेत्रक्यांना
मातीच्या आरोग्याचे हाक काडी दिव्ने जात आहे. परंतु प्रगती
दुर्लभात आयोगाती दिव्नेत असेल आणी त्यावर उपायथो
जनाय केत्या जात नसतीस तर प्रगतीपुरतक देण्याद्या
उपयोग काय? आरोग्य विद्यतेत्या मातीतून मानवी आरोग्य
-ला पोषक अन्नपदार्थ अत्यादीत होक शकतीस का? माती
प्रदूषणामुळे मानवी आरोग्याचे दुष्परिणाम दिव्नेत येत्यास
शुक्लवातही आसी आहे. पाणी अन्न ठेवत्यामुळे जामिनी स
न क्षरमय आसी आहे. की पुढा त्यावर कुसळही उठावंत न
त्यामुळे मातीचे आरोग्य अपायचे असेल तर व्यायानिक घटक
मात्र कमी क्वन अंशित खात्या वापर वाढवणे आवश्यक पी
पद्धतीया वापर करणे थांसारखे उपाय थोजावे लागणार
आहे. याचे श्रेज विळाच्या काढणीनंतर उत्रलेते अवशेष कुन
लागतीस, आपल्याकडे क्षेत्रक्यांना केवल पिकांचे उत्पादन क
वाढवावे. रावदेव माठदिशनि केले जात असून. वाश्वंत पीठ
पद्धतीचे माठदिशनि अभावानेच केले जात आहे.

मातीच्या प्रदूषणाबाबंत त्यांचे प्रयोधनही आ
-ले नाही. त्यामुळे मातीचे प्रदूषण शेषत्याआवी हाक मोठा
कार्यक्रम हाती द्यावा लागणार असून सरकारला तो प्रत्येक क्षेत्र
क्यापर्यंत पोहचवावंत लागणार आहे. अन्यथा मातीचे प्रदूष
वाढत जाऊन जामिनीची उत्पादकता हळुहळु अशीच कमी होत
जाव्ने कळवाता कुसवत्याआवी उपयोगात आणली जाऊ काकुने.
प्रत्येक भागाम अक्षणाच्या पाठवसाचे प्रमाणें सुर्यप्रकाशाची लेव
था घटक्या परिणाम मातीवर होत असतो. या सर्व नैसर्गिक
कारणांचा विचार करून क्षेत्री विषयंक आणी अन्नसुरक्षाविषयक अ
धीशण जागतिक अशावर खरे तर आश्वले गेले पाडेलेत. परंतु